УДК 811.161.2’42
DOI https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.3.1/02

Вінтонів М. О.
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Вінтонів Т. М.
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

ТИПОЛОГІЯ ГРАМАТИЧНИХ ЗАСОБІВ ТВОРЕННЯ ОБРАЗУ ВОРОГА В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ

Засоби масової комунікації виконують функцію як передачі щоденної інформації, так і є засобом формування певної громадської думки. У зв'язку з російсько-українською війною медіа стали важливою зброєю в протистоянні з ворогом. Метою статті є комплексний аналіз граматичних засобів формування образу ворога у воєнно-політичному дискурсі. Реалізація мети передбачає розв’язання таких завдань: проаналізувати мовні засоби ідентифікації «свій/чужий» в інформаційній війні; описати морфологічні засоби формування образу ворога в ЗМК; визначити роль синтаксичних одиниць у творенні образу ворога в ЗМК.

Маніпуляція свідомістю головним чином здійснювана крізь призму мовного втілення, що включає світосприйняття автора та його морально-етичні засади. Мова соціальних мереж постійно збагачується та оновлюється за рахунок великої кількості неологізмів, професійного сленгу, розмовного синтаксису. Експертиза маніпулятивного впливу в політичному дискурсі засвідчує, що такі засоби є чіткою структурованою системою, яка включає необхідний інвентар на всіх рівнях мови. У формуванні образу ворога велику роль відіграють стереотипи та різноманітні настанови. У ЗМК мовна агресія виявлювана, насамперед, через лексеми негативної конотації, що репрезентують такі почуття, як ворожість, ненависть, образа тощо. Ці лексеми можуть мати субстантивний, ад'єктивний і процесуальний характер, тобто вони репрезентовані іменниками, прикметниками і дієсловами, що функціонують часто в одному контексті. На синтаксичному рівні провідну роль відіграють словосполучення з атрибутивним та об’єктним значенням, менш поширені словосполучення з апозитивними та обставинними відношеннями. Сучасні політики та воєнкори надають перевагу простим реченням, а наявні в мовленні складні речення нерідко мають характер формально простого. Активне функціювання неповних речень посилює експресивність і динамізм воєнного дискурсу. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в аналізі лексико-семантичних і прагматичних виявів лексичних одиниць у ЗМК.

Ключові слова: *морфологічні засоби, синтаксичні одиниці, маніпуляція, експертиза, словосполучення, текст, дискурс.*

Постановка проблеми. У зв’язку з розвитком глобалізації, цифрових технологій, зростанням політичної напруженості на світовій арені через російсько-українську війну посилилася роль ЗМК як інструменту впливу на масову свідомість. Надаючи інформацію про події у світі, медіа впливають на кут світосприйняття. Формування образу ворога на сьогодні є важливим складником ведення інформаційної війни як для агресора, так і для держави, що змушена захищатися, оскільки це мобілізує як суспільство, так і думку громадськості на міжнародній арені. Під образом ворога зазвичай мають на увазі соціально-політичний міф, ґрунтований на егоїстичних прагненнях окремих осіб, груп людей, партій, держави чи держав до експансії впливу, збереження чи захоплення влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тактика «створення образу ворога» вибудовується на архаїчному сприйнятті могутнього і підступного «ворога». Питання формування образу ворога впродовж останніх десятиліть привертають увагу науковців різних галузей. Л. Масенко [17] у своїх працях аналізує агресивну політику ворога крізь призму соціолінгвістичного аспекту, прагматичні вияви комунікації висвітлено в студіях Г. Почепцова [20], лексико-стилістичні особливості формування образу захисника та агресора розглядає М. Навальна [18]. М. Вінтонів, Т. Вінтонів, Ю. Мала [2], Н. Кондратенко [16] звертають увагу на синтаксичні засоби експресивізації в політичному дискурсі.

Постановка завдання. Мета статті – комплексно проаналізувати мовні засоби формування образу ворога в політичному дискурсі.

Виклад основного матеріалу. Формування образу ворога є одним із джерел підсилення готовності протистояти агресору, оскільки образ ворога є складником легітимізувальної ідеології, що допомагає мобілізувати суспільство для воєнних дій і «нормалізувати» насилля щодо агресора – попри внутрішні бар'єри, які стримують людей від агресивної поведінки в мирний час. Образ ворога також є важливою інтерпретаційною рамкою, що впливає на формування колективної ідентичності, посилюючи солідарність та здатність чинити опір ворогові, який може бути зовнішнім та внутрішнім, прихованим чи відкритим, колективним чи одноосібним.

Конструювання ворогів практикувалося за всіх часів і в будь-яких суспільствах: відьми в епоху інквізиції, козацька доба, євреї в нацистській Німеччині, «вороги народу» в СРСР. Низку досліджень щодо формування образу ворога під час війни здійснено в історичному контексті, зокрема розкрито це поняття крізь призму Першої та Другої світових війн. У Першу світову війну для конструювання образу ворога використовували технологію дегуманізації, демонізації противника, створення міфів та наративів і негативно-оцінної семантики щодо ворога.

На початку 30-х років з'являється особливий тип ворога – «вороги народу» – «куркулі», «інтелігенція», «фахівці-шкідники» та ін., тобто і «колишні свої» стають ворогами. У кінці 30-х у 40-і рр. XX ст. спостерігаємо зміни в образній системі ворогів. Це передусім *«фріц», «німець», «окупант», «загарбник», «есесівець», «зрадник», «поліцай», «полонений», «дезертир»*. Під час Другої світової війни кожна країна-учасниця зображувала ворога як жорстокого варвара, що становить загрозу для воєнних та цивільних, оскільки загарбник може вчиняти звірства на захопленій території. Так само підкреслювали те, що ворог позбавлений людяності. Наголошували на його підлості, що було потрібно для об'єднання та мобілізації зусиль для перемоги. З цією метою також використовували наявні стереотипи, спотворення інформації тощо.

У часи трансформації та занепаду соцреалізму справу переважно маємо з внутрішнім ворогом – «*кар'єрист», «п'яниця», «нероба», «тунеядець»* тощо. При цьому головне в «образі ворога» – це його повна дегуманізація, відсутність у ньому людських рис, людського обличчя. «Образ ворога» примушує до свідомо нерозумних і невиправданих дій, які пояснювані тим, що «ворогові» приписують ще більш злісні наміри, у результаті чого виникає зачароване коло ворожості» [29, с. 201].

Важливою стратегією постає також демонізація ворога – приписування ворогові стандартного набору негативних характеристик: *бридкий, огидний, часто з фізичними чи психічними вадами.* Саме з образом ворога в масовій свідомості асоціюються всі нещастя та біди, занепад звичного способу життя.

Під час російсько-української війни, особливо після повномасштабного вторгнення, відбувся розподіл на групи «ми» – «вони» та викристалізовується образ ворога. Мова поповнилася новими значеннями, у яких закарбовано різні елементи сприйняття противника і ставлення до нього. У зв'язку з цим важливою є фіксація лексико-граматичних засобів творення образу ворога, пояснення того, чому відбувається зміна ставлення до противника.

Відсутність таких досліджень унеможливлює комплексний погляд на те, як у суспільстві формується образ ворога під час війни. Такі студії допомогли б поглибити розуміння того, чому за час з 2014 року до 2022 року, до повномасштабного вторгнення, ставлення до громадян російської федерації, яка окупувала Автономну Республіку Крим, захопила частину Луганської і Донецької областей, не було настільки одностайним, як це фіксуємо після 2022 року.

Із 2022 року мова актуалізувала одну із провідних своїх функцій – ідентифікація національної приналежності, стала маркером поділу на «свій» і «чужий» в російсько-українській війні.

Образ ворога використовують із метою мобілізації суспільства для оборони, корекції фокусу негативної ідентифікації, акумуляції страху і перенаправлення агресії в потрібне річище, посилення сугестії відповідних розпоряджень задля досягнення тотожності індивідуальної та колективної свідомості. Основу образу «ворога» становить мовна агресія, а його провідною функцією є формування уявлення про загрозу, що наближається. Оскільки агресія є якістю людини, експлікована у формові ворожості, негативних почуттів щодо людей, які їх оточують, то в мовленні агресивні засоби впливу виявлювані насамперед через емоційно-вольові характеристики висловлень.

У засобах масової комунікації мовна агресія виявлювана, насамперед, через лексеми негативної конотації, що репрезентують такі почуття, як ворожість, ненависть, образа тощо. Ці лексеми,

функціонуючи часто в одному контексті, можуть мати субстантивний, ад'єктивний і процесуальний характер. Саме ці лексеми маркують образ воєнної держави, з якою неможливо домовитися, її лідер не йде на компроміси, веде «приховану гру», не визнає «європейські» чи ширше – загальнолюдські цінності.

На морфологічному рівні основними засобами формування образу ворога є іменники: *ворог, противник, рашист, орк, окупант, русня, нацист, освободітєль, денацифікатор, оркістан, мордор, свинособака, ванька, пушкініст, путлерівець, терраша, чмоня.* Напр.: *«Чмобіки» на фронті живуть добу* [33]; ***Рашафюрера*** *зазомбовані раби. Тут живуть ще Радянським Союзом* [10]; *Це тотальне божевілля, це не просто воєнний злочин, це новий феномен зі знаком мінус, який називається «**рашизм**»* [22]; *Посадкою не підеш, бо **русня** сидить* [4]; ***Мордор в мордорі****! Так палає Нижньогородський НПЗ після удару сил оборони України!* [30];

прикметники: *небезпечний, сильний, ненависний, жорстокий, непримиренний, лютий, нещадний, кровний, заклятий, досвідчений, хитрий, підступний, віроломний, боягузливий, старий, давній, новий, спільний, головний, відкритий, прихований, таємний, ідейний, класовий.* Напр.: *В Часіку (Часів Яр. – Вставка моя) зараз максимально **жорсткі** бої, росіяни наразі не досягають результатів. Для них Часік – це розвиток наступу на Констаху і далі по фронту* [9]; *Нагадую – це **руснявий** клон нашого каналу* [9]; ***Віроломний*** *напад Росії на Україну: як це відбувалося в регіонах* [27]; ***Клятий*** рашист *не шкодує ні жінок, ні дітей* [6];

дієслова: *перемогти, бити, розбити, розгромити, розтрощити, здолати, знищити, вивчити, ненавидіти, недооцінити, зупинити, переслідувати, виявити, відчути, боятися, поступитися, здатися, помститися, відІрпінити, переГостомелити, наЧорнобаїти.* Напр.: *ЗСУ жорстоко **помстилися** окупантам за обстріл Полтави* [14]; *Сьогодні перед нами стоїть завдання – знайти та ліквідувати окупанта* [5].

Мотиватором творення дієслів слугують прізвища політичних діячів чи відомих публічних фігур, напр.: *макронити, байдити, шойгувати, кадирити, кімити, трампити*.

На синтаксичному рівні провідну роль відіграють словосполучення з:

– атрибутивним значенням: *російський світ; світовий смітник; диверсійні групи; закопані загарбники; обдурений невдаха; принижений невдаха; пітерський хуліган; кривава війна; вчорашній диктатор, убивця і порушник; рашистські нацисти; махровий аґент* (про Арестовича), *російський шовініст, неонацистська шваль, кривавий м'ясник.* Напр.: *Зомбі, м'ясник та **кривавий диктатор*** [14]; *Путін – це лише дрібний **пітерський гопник*** [31].

Крім вербальних засобів, образ ворога може бути посилений візуально (Див. рис. 1). Напр.: ***Чучхе по-путінськи»****, або як московія стає величезною Північною Кореєю* [13].

Корисний ідіот *росії* (Див. рис. 2)*: Орбану дали відкоша у Європі. Словаччина та Польща задумались* [28];

– об'єктними відношення: *розмотала кілька будинків* (про русню); *заганяти голки (під нігті), нищити свинособак; боротися за свободу; відбивають атаки; захищають Україну; помста за окупацію; захопити Крим; залити кров'ю Донбас; знищення України; бити ворога; протистояти терористам; використовують жителів.* Напр.: *Коли я пішов на фронт, мене переповнювала злість та ненависть до п…рів. Зараз мені це остогидло, **маю холодний розум** і **раціональне ставлення до** кожного руснявого **полоненого**, які можуть по можливості ощасливити потенційну сім'ю одного з наших полонених* [10]; *Мені все рівно, на якій мові буде розмовляти людина, котра **буде нищити свинособак** та **захищати Україну**!* [30]; *Росіяни **використовують жителів** окупованих територій як «військових верблюдів»* [24];

– апозитивними відношеннями: *ватники-колораді; націоналіст-зрадник; країна-агресор; бойовики-неонацисти; дрони-дракони* тощо. Напр.: *Російський **солдат-недоумок** «засвітив» «Бук» на території України* [7]; *Країна-агресор не бачить кордонів воєнних злочинів*! [8];

– обставинними відношеннями: *заходять групами; йде вбивати; прийшли мародерити; вторглися ґвалтувати; кидають на штурми; помститися жорстко; бити до втрати свідомості* (про полон у росії). Напр.: *Росіяни **прийшли** на українську землю **мародерити**, **ґвалтувати** та **вбивати*** [1]; *Жесть, гниль **йде** нас **вбивати*** [11]; *Російські окупаційні війська на прикордонні Сумщини **проводять штурми групами піхоти**, а також продовжують задіювати міномети, ствольну артилерію та реактивні системи залпового вогню* [26].

З-поміж словосполучень як виразників образу ворога виокремлено такі семантичні типи:

1) інтелектуальна і психічна неповноцінність: *досвідчений противник; божевільний рашист; солдат-недоумок; зомбована маса.* Напр.: ***Грой-***

Фото: © О. Голобуцький

Рис. 1. Останній бастіон

Рис. 2. Корисний ідіот

сман: ***Божевільний рашист Путін*** *оголосив початок Третьої світової, його треба зупинити негайно* [25];

2) кримінальна сутність ворога: *Концентрація зла; бандит-рашист; кривавий розбійник; путлерівські грабіжники; московитські головорізи* та ін. Напр.: ***Російські пси*** *кинули нас в атаку і ми потрапили під обстріл з артилерії та дронів. «"Баба Яга" – це демон із пекла», – розповів корейський полонений на відео* [14];

3) невиправдана агресивність: *підступний агресор; підступний окупант*; *звиродніла росія*; *московська тиранія; відкрите вторгнення; знищена мрія* (Див. рис. 3, рис. 4).

Наприклад*:* ***Неспровокована і невиправдана воєнна агресія*** (Див. рис. 5) *Росії проти України*

Рис. 3. «Мрія» [21]

Рис. 4. Знищена мрія [26]

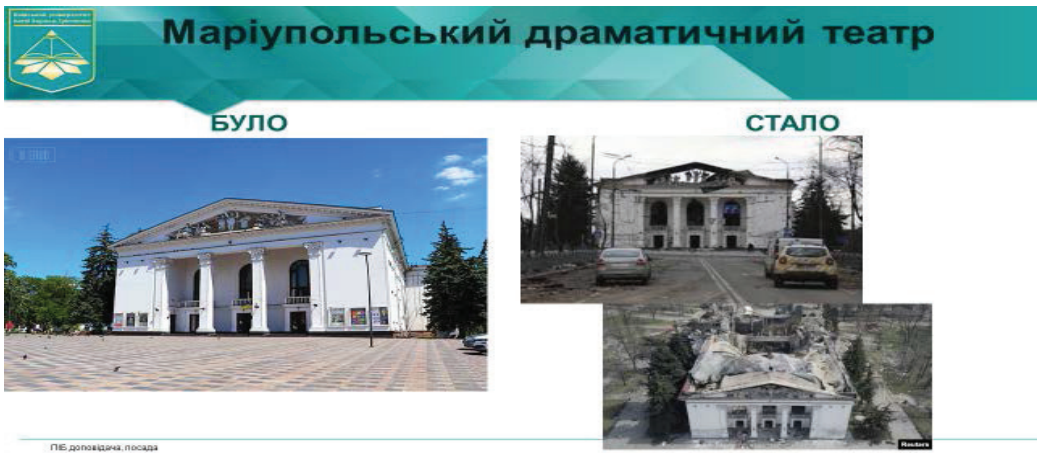

Рис. 5. Маріупольський драматичний театр

грубо порушує міжнародне право і принципи Статуту ООН, а також підриває європейську і глобальну безпеку й стабільність [19];

4) знецінення ворога: *корисний ідіот; закомплексований карлик; російський тупоголовий воєнний блогер*; *фашистські молодчики*. Напр.: *Путін* ***закомплексований карлик****, який вже заліз у злочини, так само як колись Сталін* [14]; *Якщо це правда, а маса коментаторів пише, що це правда, то це найсмішніше, що могло статися з* ***тупоголовими свинями****, яким якийсь геніальний мудрець доручив наглядати над інформаційним простором Росії* [23];

5) воєнна некомпетентність, непідготовленість, непродуманість дій: *авантюра карлика*; *невдалий бліцкриг; стріляють по своїх; плутають росіян та українців (про корейські війська); дружній вогонь* (стріляють у своїх); *абсурдність російських рішень; забили болт* (про російське командування). Напр.: *Шалена* ***авантюра*** *кремлівського* ***карлика*** *поставила світ на межу 3 Світової війни, а Росію на межу економічної прірви* [21]; «*Стріляють по своїх», – полонений окупант поскаржився, що корейські солдати плутають росіян та українців* [14]; *У Білому домі заявили про «****абсурдність» слів*** *Путіна після його послання в парламенті РФ* [22].

«Сучасні політики надають перевагу простим реченням, а наявні в мовленні складні нерідко мають характер формально простого. Цього ефекту досягають за рахунок того, що головна частина не є інформаційно навантаженою, вона лише вводить підрядний компонент. Спрощені синтаксичні структури сучасних політичних тестів загалом відображають тенденції розвитку мови, зокрема публіцистичного стилю. Такі речення легше сприймаються, створюють ефект міркування з подальшим висновком, мають апелятивний, стверджувальний характер» [2, с. 127]. Активне функціювання неповних речень посилює експресивність і динамізм воєнного дискурсу.

Для мови воєнного дискурсу загалом притаманне явища синтаксичної конденсації та компресії, тобто явища економії мовлення за допомогою пропусків тих чи тих членів речення. У конкретних умовах уживане неповне речення, як і будь-яке інше, виконує повноцінну комунікативну функцію, незважаючи на пропуск деяких його ланок. Засобом творення образу ворога є а) власне-неповні речення. Напр.: *Знищити нашого піхотинця ворогу стає набагато легше.* ***Як і нам його, так і автоматично йому нас*** [12]; *Проте Галицькі десантники випередили окупантів.* ***Вміло організували засідку****, що дозволила дочекатися виходу противника з тунелю та його скупчення біля виходу* [12]; *До Ірпеня їде військова техніка,* ***до Бучі – інкасаторські машини*** [14]; *Ще одна болюча проблема – це розмінування. Підтримувані Росією терористи діють поза всіма правилами гри.* ***Лишають по собі заміновані території*** [15]. Причиною пропуску компонента є те, що слово вже було вжите, а тому немає потреби в його дублюванні; б) еліптично неповні речення, напр.: *Вирішальний момент – і вихід із труби був завалений, унеможлививши евакуацію ворожої групи.* ***Далі – знищення*** [12]; *В небі – дрони, під ногами – міни, над головою свист артилерії* [22]; в) парцельовані, приєднувальні синтаксичні одиниці, напр.: *Вони розстрілювали усе навкруги.* ***Людей, будинки*** [3]; *Ці злочини призвели до загибелі 207 цивільних українців.* ***Серед них 11 дітей. Ще 17 дітей і 400 дорослих були поранені*** [7].

Висновки. Отже, сьогодні можемо констатувати «лінгвістичні наслідки російсько-

української війни». Мільйони людей під час війни намагаються не говорити мовою ворога, забути цю мову, і ми не є винятком. У психології це називають травматичними небажаними, нав'язливими спогадами. Пацієнт може страждати від спалахів гніву, безпорадності і болю, чуючи мову, вимову чи конкретні слова, притаманні кривдникам.

Будь-які неприємності та негаразди прийнято переносити на якийсь збірний ворожий образ, що уособлює сили зла. Таке уявлення дає почуття полегшення і позбавляє суспільство від моральної відповідальності. Ворог є тим чинником, що мобілізує всіх членів суспільства до солідарності та згуртування навколо влади або індивідуального чи групового авторитету, який гарантує їм умови безпеки та захист від загрози знищення. На сьогодні мільйони українців у всьому світі відчувають «лінгвістичні» наслідки війни, відчувають фізично, ментально, емоційно.

Список літератури:

1. Апостроф. URL: https://apostrophe.ua/ (дата звернення: 31.07.14).
2. Вінтонів М. О., Вінтонів Т. М., Мала Ю. В. Синтаксичні засоби експресивізації в українському політичному дискурсі. Монографія. Вінниця: ВКБА КНУБА, 2018. 490 с.
3. Гордон. URL: https://gordonua.com/ukr/ (дата звернення: 23.03.2022).
4. Громадське. URL: https://hromadske.ua/ (дата звернення: 02.02.2024).
5. Демократична сокира. URL: https://sokyra.space/uk (дата звернення: 19.08.2023).
6. Допис з офіційного сайту «Добровеличківської селищної ради». URL: https://dobra-rada.gov.ua (дата звернення: 21.10.2022).
7. Допис з офіційного сайту Президента України. URL: https://surli.cc/hdbyiy (дата звернення 01.11.2024).
8. Допис зі сторінки Дмитра Лубінця в мережі «Фейсбук». URL: https://www.facebook.com/dmytro.lubinets (дата звернення: 26.08.24).
9. Допис зі сторінки інтернет-ресурсу «Бахмутський Демон» в мережі «Телеграм». URL: https://t.me/s/bahshiddemon (дата звернення: 04.06.2024).
10. Допис зі сторінки інтернет-ресурсу «Говорить снайпер» в мережі «Телеграм». URL: https://t.me/s/stanislav_osman (дата звернення: 01.11.2022).
11. Допис зі сторінки інтернет-ресурсу «Костянтинівський+» в мережі «Телеграм». URL: https://x.com/ua_zinkoviy (дата звернення: 14.06.2023).
12. Допис зі сторінки інтернет-ресурсу «Оперативний ЗСУ» в мережі «Телеграм». URL: https://t.me/s/operativnoZSU (дата звернення: 09.03.2025).
13. Допис зі сторінки інтернет-ресурсу «Останній бастіон» в мережі «Телеграм». URL: https://bastion.tv/ (дата звернення: 12.04.2022).
14. Експрес. URL: https://expres.online/ (дата звернення: 04.11.2024).
15. Європейська правда. URL: https://www.eurointegration.com.ua/ (дата звернення: 18.09.2015).
16. Кондратенко Н. В. Експресивний синтаксис у президентському дискурсі Володимира Зеленського *Записки з українського мовознавства.* 2022. Вип. 29. С. 313–324.
17. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 163 с.
18. Навальна М.І., Спис О.А. Функційно-семантичні особливості використання військової лексики в мові газети «День». *Закарпатські філологічні студії.* Випуск 25. Том 1. С.36–42.
19. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://www.eeas.europa.eu (дата звернення: 15.03.2022).
20. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ : Київський ун-т, 1996. 308 с.
21. ПравдаЄ. URL: https://pravdaye.com.ua/ (дата звернення: 12.03.2022);
22. Радіо Свобода. URL: https://www.radiosvoboda.org/ (дата звернення: 12.09.2023).
23. РБК-Україна. URL: https://www.rbc.ua/ (03.05.2022).
24. Слово і Діло. URL: https://www.slovoidilo.ua/ (дата звернення: 27.01.25).
25. Українська стратегія Гройсмана. URL: https://strategy.ua/ (дата звернення: 07.03.2022).
26. УКРІНФО. URL: https://www.ukrinform.ua/ (дата звернення: 09.03.2025).
27. УНІАН. URL: https://www.unian.ua/ (дата звернення: 24.02.2022).
28. Факти. URL: https://fakty.com.ua/ua/ (дата звернення: 24.10.24).
29. Федорів У. М. «Пантеон радянських героїв»: образ героя-селянина в українській соцреалістичній літературі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*: серія «Філологія». Острог, 2018. Вип. 4 (72), грудень. С. 200–202.
30. Цензор.нет. URL: https://censor.net/ (дата звернення: 19.08.22).

31. 24 канал. URL: https://24tv.ua/ (дата звернення. 13.03.22).
32. New voice. URL: https://nv.ua/ (дата звернення: 01.11.2024).
33. UAINFO. URL: https://uainfo.org/ (дата звернення: 31.07.14).

Vintoniv M. O., Vintoniv T. M. TYPOLOGY OF GRAMMATICAL MEANS IN CREATING OF THE ENEMY'S IMAGE IN INFORMATION WARFARE

Mass media perform the functions of transmitting daily information and shaping public opinion. Due to the Russia-Ukraine War, mass media have become a crucial weapon in the confrontation with the enemy. The aim of this article is to conduct a comprehensive analysis of grammatical means in the creation of the image of the enemy in military-political discourse. A goal is achieved by a set of the following tasks: to analyze linguistic means of the friend/enemy identification in the information warfare; to describe morphological means of creating the enemy's image in mass media; and to determine the role of syntactic units in shaping the enemy's image in mass media.

Manipulation of consciousness is mainly carried out through the linguistic embodiment, which includes the author's worldview and his moral and ethical principles. The language of social networks is constantly enriched and updated due to a number of neologisms, professional slang, and conversational syntax. The expertise of manipulative influence in political discourse demonstrates that such means constitute a clearly structured system that incorporates the necessary tools at all language levels. Stereotypes and various guidelines play a significant role in shaping the image of the enemy.

In mass media, linguistic aggression is primarily shown up through lexemes with negative connotations that express feelings such as hostility, hate, and offense. These lexemes can have a substantive, adjectival, or procedural nature, namely, they are represented by nouns, adjectives, and verbs that often function within the same context. At the syntactic level, phrases with attributive and objective meanings play a leading role, while phrases with appositive and adverbial relations are less common. Modern politicians and war correspondents prefer to use simple sentences, at the same time the complex sentences in discourse often have the characteristics of formally simple structures. The active use of incomplete sentences enhances the expressiveness and dynamism of military discourse. Future research prospects lie in analyzing the lexical-semantic and pragmatic manifestations of lexical units in mass media.

Key words: *morphological means, syntactic units, manipulation, expertise, phrases, text, discourse.*